

Quickscan Wnb Soortenbe- scherming aan de Maranatha- kerk, Nobellaan 140 te Assen

t.b.v. sloop en nieuwbouw

buro bakker adviesburo voor ecologie

Quickscan Wnb Soortenbescherming aan de Maranathakerk, Nobellaan 140 te Assen
t.b.v. sloop en nieuwbouw

Opdrachtgever
MVM Advisering

Contactpersoon
[Redacted]

Status
concept

Datum
30 september 2019
[Redacted]

Vrijgave
[Redacted]

[Redacted]

Inhoud

1 Inleiding	5	
1.1	Aanleiding en doel	5
1.2	Wettelijk kader	5
1.3	Onderzoeksmethode	5
1.4	Ligging en beschrijving plangebied	6
1.5	Planbeschrijving	7
2 Resultaten en effecten	9	
2.1	Afbakening: mogelijk beïnvloede soorten	9
2.2	Vogelrichtlijnsoorten	9
2.3	Habitatrichtlijnsoorten	11
2.4	Nationaal (Andere) beschermde dier- en plantensoorten	14
3 Conclusie	17	
3.1	Conclusie beschermde soorten	17
3.2	Benodigde vervolgstappen	17
4 Literatuur en bronnen	19	

1 | Inleiding

1.1 Aanleiding en doel

Er zijn plannen de Maranathakerk en naastgelegen kosterswoning aan de Nobellaan 140 en 138 in Assen te slopen en op dezelfde plek appartementen terug te plaatsen. Een deel van de aanwezige bomen en struiken wordt hiervoor gerooid. Effecten op beschermde soorten als gevolg van de gewenste ontwikkeling kunnen niet op voorhand worden uitgesloten. Een toetsing aan het onderdeel soortenbescherming van de Wet natuurbescherming is dan ook noodzakelijk.

Deze quickscan geeft antwoord op de volgende vragen:

- Welke beschermde flora en fauna zijn aanwezig of kunnen in het plangebied en omgeving voorkomen?
- Kunnen de geplande werkzaamheden negatieve effecten hebben op beschermde flora en fauna?
- Zo ja, welke effecten kunnen optreden en welke maatregelen zijn dan nodig om deze negatieve effecten te voorkomen?
- Is er kans op overtreding van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming?
- Indien overtreding niet volledig te vermijden is, welke vervolgstappen zijn dan aan de orde?

1.2 Wettelijk kader

Per 1 januari 2017 zijn de Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet en Boswet opgegaan in één nieuwe wet: de Wet natuurbescherming (Wnb). Hoofdstuk 3 van de Wet natuurbescherming betreft het onderdeel soorten, voorheen de Flora- en faunawet. Met deze quickscan vindt de toetsing aan het onderdeel soorten van de Wet natuurbescherming plaats.

In de Wet natuurbescherming worden drie beschermingsregimes onderscheiden:

1. Vogelrichtlijnsoorten (artikel 3.1 - 3.4)
2. Habitatrichtlijnsoorten en soorten genoemd in de Verdragen van Bern en Bonn (artikel 3.5 - 3.9)
3. Andere soorten (artikel 3.10 - 3.11; bijlage onderdeel A en B)

De lijst 'jaarrond beschermde nesten' die onder de Flora- en faunawet is opgesteld, is ook onder de Wnb geldig. Onder de Wet natuurbescherming geldt, net als onder de Flora- en faunawet, de zorgplicht (artikel 1.11) voor alle in het wild levende dieren.

Voor dit project is de provincie Drenthe het bevoegd gezag voor de uitvoering van de Wet natuurbescherming en voor het verlenen van een eventuele ontheffing. De provincie Drenthe heeft voor de implementatie van de Wet natuurbescherming een verordening vastgesteld. Hierin is onder meer de lijst met vrijgestelde soorten te vinden.

1.3 Onderzoeksmethode

Voor het bepalen van de mogelijke effecten van de geplande werkzaamheden is het noodzakelijk te weten welke beschermde soorten aanwezig zijn en kunnen zijn, in en in de omgeving van het plangebied. Hiervoor is bronnenonderzoek en een veldbezoek uitgevoerd.

Bronnenonderzoek

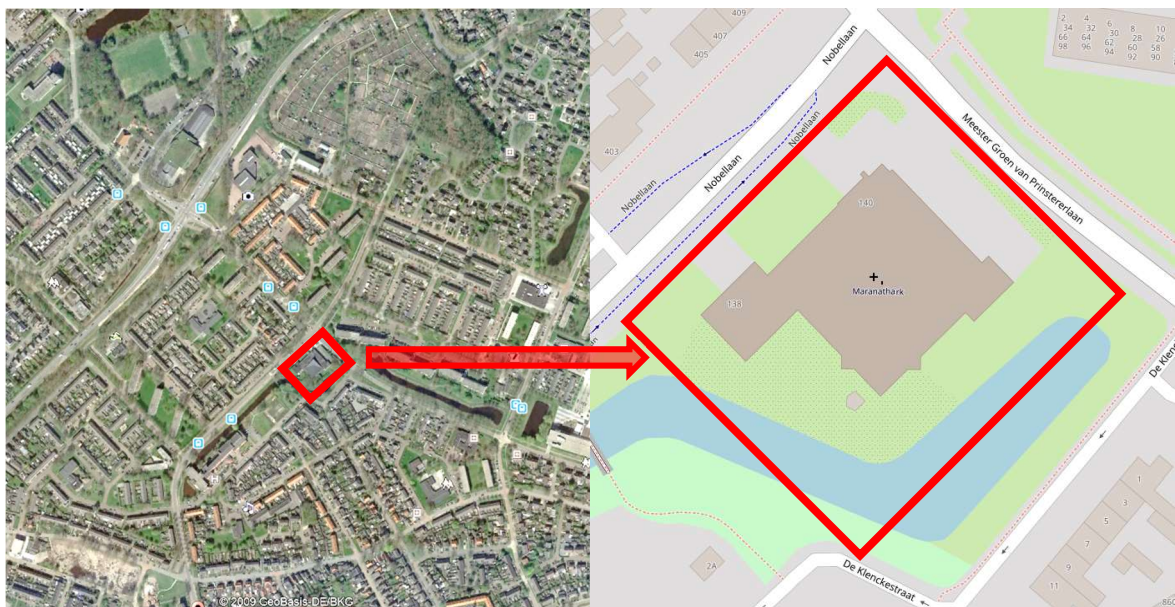
Het bronnenonderzoek bestaat uit het raadplegen van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFD, geraadpleegd 26 september 2019) en vrij beschikbare verspreidingsgegevens van beschermde soorten flora en fauna. Hiervoor zijn de meest actuele en relevante bronnen geraadpleegd (zie ook hoofdstuk 4), NDFD-gegevens zijn opgevraagd tot 3 jaar terug en binnen een straal van 3 km rond het plangebied.

Veldonderzoek

Op 25 september 2019 is een verkenning in het plangebied en de directe omgeving (onderzoeksgedebied) uitgevoerd door een ecooloog van Buro Bakker. Tijdens dit veldbezoek is een beoordeling gemaakt van het plangebied als geschikt leefgebied voor beschermde flora en fauna. Tevens zijn de waargenomen beschermde soorten genoteerd. Er is vooral gelet op de aanwezigheid van kieren en andere openingen waardoor vogels, vleermuizen of steenmarters een verblijfplaats in ruimtes binnen het gebouw zouden kunnen bereiken. Ook zijn de aanwezige bomen en struiken gecontroleerd op aanwezigheid van holten en nesten.

1.4 Ligging en beschrijving plangebied

Het plangebied betreft de voormalige Maranathakerk aan de Nobellaan 140 in Assen, stadsdeel Noorderpark (zie Figuur 1). Hierbij inbegrepen is ook de aangrenzende woning van Nobellaan 138, en de tuin rondom het gebouw. Het gebouw heeft een grotendeels plat bitumen dak met enkele schuine delen, en aan de voorzijde staat een klokkentoren. In de tuin staat een houten hokje, en verder grasveld en onder meer rhododendron, coniferen en wintergroene kamperfoelie. Achter de kerk ligt een singel met struiken, bomen en plantsoen eromheen. Het plangebied is omgeven door de straten Nobellaan, Mr. Groen van Prinstererlaan en De Klenckestraat met pannengedekte rijtjeshuizen, enkele vierlaags-flatgebouwen en een plantsoen met water. De Foto's 1 t/m 6 geven een impressie van het plangebied.

Figuur 1 De ligging van het plangebied Nobellaan 140 en 138 in Assen (Bron: Google Earth Pro; OpenStreetMaps)

Foto 1 Vooraanzicht met klokkentoren

Foto 2 Vooraanzicht met aangrenzende woning

Foto 3 Platte en schuine delen van het dak

Foto 4 Tuin achter de kerk, met houten hokje

Foto 5 Achtertuin met o.a. kamperfoelie en rhododendron

Foto 6 Achteraanzicht

1.5 Planbeschrijving

Het bestaande gebouw zal gesloopt worden, een deel van de struiken en bomen zal daarbij ook moeten wijken. Het is de bedoeling om de grotere bomen (o.a. ruwe berk, esdoorn, kers) en ook de singel met groen talud te behouden.

2 | Resultaten en effecten

Dit hoofdstuk beschrijft het (mogelijke) voorkomen van beschermde flora en fauna. Per beschermingsregime zijn de effecten beschreven en getoetst aan de Wet natuurbescherming. Vervolgens zijn de eventuele vervolgstappen aangegeven. In dit hoofdstuk is een onderscheid gemaakt in Vogelrichtlijnsoorten (paragraaf 2.2), Habitatrichtlijnsoorten (paragraaf 2.3) en nationaal beschermde soorten (paragraaf 2.4).

2.1 Afbakening: mogelijk beïnvloede soorten

Beschermde soorten die negatieve effecten kunnen ondervinden van de sloopwerkzaamheden zijn soorten die in gebouwen verblijven, namelijk gebouwbewonende vleermuizen en vogels met jaarrond beschermde nestplaatsen (huismus, gierzwaluw). Daarnaast kunnen tijdens het broedseizoen ook andere broedvogels zoals spreeuw en kauw worden verstoord. Verder kunnen in het plangebied steenmarters voorkomen welke, bij aanwezigheid van geschikte openingen, toegang kunnen krijgen tot de gebouwen in het plangebied.

Omdat het sloop van een gebouw betreft kan de aanwezigheid van beschermde flora en een aantal andere soortgroepen, namelijk amfibieën, reptielen, vissen, ongewervelden en grondgebonden zoogdieren van de Habitatrichtlijn en Overige (Nationaal) beschermde soorten, op voorhand worden uitgesloten. Deze soortgroepen maken geen gebruik van gebouwen en zijn gebonden aan specifieke omstandigheden die in het plangebied afwezig zijn.

2.2 Vogelrichtlijnsoorten

Aanwezige soorten

Jaarrond beschermde nesten

Uit bronnenonderzoek blijkt dat de huismus en gierzwaluw in Assen voorkomen. Tijdens het veldbezoek zijn in het onderzoeksgebied geen jaarrond beschermde nesten en/of broedvogels van jaarrond beschermde nesten waargenomen. Het gebouw in het plangebied heeft geen dakpannen, windveren of nokvorsten waaronder huismussen of gierzwaluwen tot broeden zouden kunnen komen. Het gebouw is daarom ongeschikt voor deze soorten. Aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten is binnen het plangebied daarom uitgesloten.

Overige broedvogels

Overige soorten die onder daken kunnen broeden zijn bijvoorbeeld spreeuw en kauw (schoorstenen), huiszwaluw (dakoverstek), zwarte roodstaart, witte kwikstaart etc. Voor deze soorten zijn in het plangebied geen geschikte openingen/plekken aangetroffen.

In de tuin achter de kerk is veel groen van bomen en struiken aanwezig. Dit vormt een geschikt habitat voor algemene zangvogels zoals merel, roodborst, winterkoning, pimpelmees en koolmees. In het struweel van wintergroene kamperfoelie en rhododendron in de achtertuin van de woning is een lijsterneest aangekomen (Foto 7). Op de klokkentoren is een kauw waargenomen.

Foto 7 *Lijsternest in de achtertuin van de woning, Nobellaan 138*

Effecten en vervolg

Jaarrond beschermde soorten

Voor een aantal vogelsoorten geldt dat zij hun nestplaatsen en/of hun vaste rust- en verblijfplaatsen jaarrond in gebruik hebben, of hier jaarlijks weer naar terugkeren. Deze nesten vallen jaarrond onder het beschermingsregime van artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming.

Het plangebied is ongeschikt voor nestplaatsen van deze vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest. Effecten en vervolgstappen zijn daarom niet aan de orde.

Overige broedvogels

(Opzettelijke) verstoring van Vogelrichtlijnsoorten is alleen toegestaan als er geen wezenlijke invloed is op de gunstige staat van instandhouding van de soorten. We adviseren om het broedseizoen (globaal half maart tot half juli) te ontzien, omdat tijdens het rooien van struikgewas en coniferen ook in gebruik zijnde nesten vernield kunnen worden, waardoor alsnog sprake is van overtreding van de Wet natuurbescherming. In gebruik zijnde vogelnesten blijven ook buiten deze periode beschermd.

2.3 Habitatrictlijnsoorten

2.3.1 Vleermuizen

Aanwezige beschermde soorten

Uit bronnenonderzoek en eerder door Buro Bakker uitgevoerd onderzoek blijkt, dat vleermuissoorten zoals laatvlieger, gewone en ruige dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis en watervleermuis in stadsdeel Noorderpark en omgeving voorkomen.

Verblijfplaatsen

Vleermuizen verblijven in bomen en/of gebouwen. In het plangebied zijn bomen met geschikte holtes afwezig. Daardoor ontbreken verblijfplaatsen voor boombewonende vleermuissoorten. Het te slopen gebouw binnen het plangebied vertoont wel diverse openingen, waardoor vleermuizen ruimtes achter betimmering en in het dak kunnen bereiken. Dit zijn met name kieren in de betimmering op verschillende plekken rondom het gebouw, en bij de deur van het houten hokje in de tuin (Foto's 8 t/m 14 tonen voorbeelden). Het houten hok is daarmee mogelijk geschikt als verblijfplaats van grootoorvleermuizen. In de klokkentoren is mogelijk een open stootvoeg aanwezig (Foto 12), verder zijn open stootvoegen afwezig.

Foto 8 Opening in betimmering, tuinzijde

Foto 9 Kier achter het hek nabij Mr. Groen Van Prinstererlaan

Foto 10 *Kier in betimmering in de punt van het dak*

Foto 11 *Kieren naar de dakruimtes*

Foto 12 *Mogelijk open stootvoeg in de klokkentoren*

Foto 13 Voorbeelden van kieren in betimmering

Foto 14 Hokje in de tuin, met kieren waardoor vleermuizen mogelijk naar binnen kunnen

Essentiële vliegroutes

Essentiële vliegroutes, die verblijfplaatsen en foerageergebied verbinden, bestaan uit lijnvormige structuren, zoals bomenrijen en watergangen. Sommige vleermuissoorten vermijden hierbij (fel) verlichte stukken. Deze lijnvormige structuren ontbreken in het onderzoeksgebied. Mogelijke vliegroutes zijn in de stedelijke bebouwing diffuus aanwezig, wat inhoudt dat er door de complexe structuren verschillende alternatieve routes mogelijk zijn tussen twee punten.

Essentieel foerageergebied

Binnen het plangebied ontbreekt belangrijk onmisbaar foerageergebied. Verschillende luwe plekken in het plangebied zijn aanwezig en kunnen gebruikt worden als foerageerplek. Er zijn meerdere soortgelijke foerageerplekken aanwezig buiten het plangebied. Vleermuizen maken verder gebruik van

groenelementen in de stad zoals tuinen, bomenrijen, luwte van gebouwen en plantsoenen, die in de omgeving in ruime mate voorhanden zijn. Het plangebied maakt dus deel uit van een veel groter gebied waarin geschikt foerageergebied in ruime mate aanwezig is. Essentieel en onmisbaar foerageergebied is daarom niet aanwezig in het plangebied.

Effecten en vervolg

Indien in het te slopen gebouw verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn, gaan die bij de sloop verloren. Dit zou een overtreding van de Wet natuurbescherming zijn. Om meer duidelijkheid te krijgen over de gebruiksstatus van het gebouw, is nader soortgericht onderzoek naar vleermuizen nodig. Dit kan in de periode van mei tot oktober.

2.4 Nationaal (Andere) beschermde dier- en plantensoorten

Aanwezige beschermde soorten

In het plangebied en omgeving is in beperkte mate geschikt habitat aanwezig voor een aantal nationaal beschermde grondgebonden zoogdiersoorten. Op basis van eerder door Buro Bakker uitgevoerd onderzoek (nog niet gepubliceerd) is bekend dat de steenmarter in de directe omgeving van het plangebied voorkomt.

Verder kunnen enkele muizensoorten of andere kleine zoogdieren gebruik maken van het plangebied. Uit de omgeving zijn waarnemingen bekend van egel, bosmuis en huisspitsmuis. In de achtertuin zijn uitwerpselen van egel gevonden. In het takken- en loofmateriaal onder de grote conifeer in de achtertuin is een mogelijk geschikte plek voor egels en andere kleine dieren om de dag en ook de winter door te brengen.

Steenmarter

De huidige kostenverteerder vertelde, dat enkele jaren geleden verschillende openingen in het dak met gaas zijn afgedekt om een aanwezige steenmarter buiten te sluiten (Foto 15). De huidige bewoner van nummer 138 meent nu en dan een steenmarter in het plafond te horen lopen. Het plafond is hol, voor steenmarter geschikte openingen aan de buitenzijde van het gebouw zijn tijdens het veldbezoek echter niet waargenomen. Veeg- of krassporen of uitwerpselen van steenmarter zijn tijdens het veldbezoek niet aangetroffen.

Foto 15 Voorbeeld van met gaas dichtgemaakte openingen op het dak tegen steenmarters

Effecten en vervolg

Voor steenmarter geldt geen vrijstelling. Verstoring van de soort is toegestaan, vernietiging van vaste verblijfplaatsen niet. De verblijfplaats van de steenmarter is in het verleden provisorisch onbereikbaar gemaakt. Hierbij is het niet duidelijk of de marter is ingesloten of buitengesloten, en of het gebouw voor steenmarters werkelijk niet meer toegankelijk is.

Het plangebied vormt tegenwoordig een klein onderdeel van het leef- en foerageergebied van een steenmarter, de mogelijkheid van een verblijfplaats in het gebouw is nog niet uit te sluiten. Nader onderzoek met wildcamera's is daarom aan te raden.

Voor de overige aanwezige nationaal beschermde soorten geldt conform de verordening natuurbescherming provincie Drenthe een algehele vrijstelling. Eventuele schade aan soorten, waarvoor een vrijstelling geldt, hoeft niet te worden gecompenseerd. Wel is op deze soorten de zorgplicht van kracht (Wet natuurbescherming artikel 1.11). De zorgplicht houdt in dat schade aan wilde planten en dieren zoveel, als redelijkerwijs mogelijk is, wordt voorkomen.

3 | Conclusie

3.1 Conclusie beschermde soorten

Op basis van de quickscan zijn met betrekking tot de aanwezigheid van beschermde flora en fauna de volgende conclusies te trekken:

- In en rond het plangebied is geschikt broedbiotoop voor vogels zoals merel, zanglijster en winterkoning aanwezig;
- In de te slopen gebouwen zijn mogelijk geschikte verblijfplaatsen voor vleermuizen aanwezig;
- In het plangebied is mogelijk een verblijfplaats van steenmarter aanwezig;
- In en rond het plangebied komt verder een aantal nationaal beschermde soorten voor, namelijk egel, huisspitsmuis en bosmuis. Voor deze andere soorten geldt dat ze allemaal zijn opgenomen in bijlage 5 van de provinciale verordening, zodat voor deze soorten een vrijstelling geldt. De algemene zorgplicht is wel van kracht.

Indien andere werkzaamheden dan die zijn genoemd in Hoofdstuk 2 gaan plaatsvinden, dienen ook deze ingrepen getoetst te worden aan de Wet natuurbescherming. De conclusies kunnen dan afwijken van de bovenstaande conclusies.

3.2 Benodigde vervolgstappen

- Vóórdat de werkzaamheden kunnen plaatsvinden is een **nader onderzoek** nodig naar **vleermuizen** (5 controlerondes in de periode mei tot en met september)
- Om negatieve effecten als gevolg van de werkzaamheden op de aanwezige broedvogels te voorkomen, dient te worden gewerkt **buiten het broedseizoen** (buiten de periode half maart t/m half juli). In gebruik zijnde nesten zijn buiten deze periode nog steeds beschermd.
- Nader onderzoek naar een verblijfplaats van **steenmarter** is nodig. Dit kan middels wildcamera's en is deels te combineren met het vleermuisonderzoek.
- Voor nationaal beschermde soorten geldt de **zorgplicht**. De zorgplicht houdt in dat schade aan wilde planten en dieren zoveel, als redelijkerwijs mogelijk is, wordt voorkomen. Dit kan door het rooien van de struiken in één richting uit te voeren, zodat eventuele grondgebonden zoogdieren zelfstandig het gebied kunnen verlaten.

Uit het nader onderzoek zal blijken of een ontheffing op de Wet natuurbescherming nodig is en of er maatregelen getroffen moeten worden. De behandeltermijn van een ontheffing bij de Drenthe duurt minimaal 13 weken, ook zijn er kosten aan de ontheffingsaanvraag verbonden.

4 | Literatuur en bronnen

- Dienst Regelingen, Ministerie van LNV, 26 augustus 2009. Aangepaste beoordeling ontheffing ruimtelijke ingrepen Flora- en faunawet.
- Dienst Regelingen, Ministerie van LNV, 26 augustus 2009. Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep.
- Google Earth Pro., 2009. Tele Atlas.
- Kapteyn, K., 1995. Vleermuizen in het landschap. Over hun ecologie, gedrag en verspreiding. Schuyt & Co Uitgevers, Haarlem.
- Nationale Databank Flora en Fauna. Geraadpleegd 26 september 2019.

Websites

- www.zoogdiervereniging.nl
- www.stichtingstruikrovers.nl
- www.sovon.nl

Colofon

Uitgevoerd door

Buro Bakker adviesburo voor ecologie

Weiersloop 9
Postbus 10034 | 9400 CA Assen
T 0592 - 313389 | info@burobakker.nl
www.burobakker.nl

Projectleiding

[Redacted]

Rapportage

[Redacted]

Veldwerk

[Redacted]

Kwaliteitscontrole

[Redacted]

© Buro Bakker adviesburo voor ecologie
Gebruik en overname van gegevens alleen
met volledige bronvermelding.

Wijze van citeren

[Redacted] (2019); Quicksan Wnb Soortenbescher-
ming aan de Maranathakerk, Nobellaan 140 te Assen.
t.b.v. sloop en nieuwbouw. Rapport P19246, Assen.

Foto's: Ron Hanisch